

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Τόμες : τ. 53, 54, 55, 56, 57, 58.

Ένα περιοδικό που παίζει πια σημαντικό ρόλο στα πνευματικά μας πράγματα.

Λιολικά Γραμμάτα, τ. 53, 54, 55 : Ανεκδοτα γραμμάτα του Κάβαφη, αφιέρωμα στον Ψυχάρη, ανεκδοτα ποιήματα του Βαρναλή : διαρκής και εντονη η παρουσία του Γ. Βαλετά.

Ήλειακα, τ. 11, 12, Νιοχωρι Κυλλήνης Ηλείας.

Σχεδόν τίποτα ποτέ δεν είναι περισσίο σ' αυτά τα φυλλαδιά του Ντ. Δ. Ψυχογιου, ενός σωστού λαογράφου.

Συγχρόνα θέματα, τ. 6.

Επιστημονικές μελέτες.

Διαλογος 28, 29.

Με άρθρα πάντα επίκαιρα.

Ευρωπαϊκή κοινότητα, τ. 94, 95.

Το παραρτήμα, Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1979, Γενάρης 1980.

Όλο και πιο ουσιαστικό αυτό το φυλλαδίο της ΧΑΝ Καλαμαριάς.

Νέα εποχή, τ. 139.

Μια ζεστή παρουσία από την Κύπρο.

Φυσιολατρικός κόσμος, τ. 94, 95.

Περιοδικό του Φυσιολατρικού Ομίλου της Πατράς.

Ενημερωτικό δελτίο λεσβιακής ένωσης φοιτητών.

Συγχρόνη σκέψη, αρ. 36, 37, 38, 39, 40.

Ταχυδράμος των Αιγυπτίων αρ. 49.

Μικρά αγωνιστικά φύλλα αρ. 12.

Φιλολογική φωνή, 20 τεύχος 1979, Αιγίο.

Αναδημοσιεύει πολλά κείμενα (χωρίς δυστυχώς ν' αναφέρει τις πηγές) .

Διαλογος τ. 7, των Λεχαινών.

Το πολύ αξιολογικό περιοδικό της πολιτιστικής ομάδας των Λεχαινών. Αν όλες οι μικρές πόλεις της Ελλάδας εργαζόνταν το ίδιο καλά, όλα θα φτιάναν αμέσως.

Stroker τ. 13, 14.

Δύο τεύχη ακόμη του Irv. Stettner, ενός ζωντανού ποιητή ζωγράφου, στο δρόμο του c. c. cummings.

Σωρ. Λ. Σκαφτής

Χρήστου Τσιαμή: Πολυτροπο, Οστράκα 1979

Στην ποίηση του Χρήστου Τσιαμή καταλαβαίνει κανείς τι θα πει σχέση στενή δημιουργού και δημιουργίας και τι θα πει ακόμα πληρότητα στο στίχο — σαν μέρος — στο ποίημα — σαν όλο — και στον ποιητή — σαν φορέα του. Ο Χρ. Τσ. δεν επιδιώκει να φωνάζει για να ακουστεί. Ούτε καν υπάρχει τέτοια διάθεση μέσα του. Δε χρησιμοποιεί τεχνητά μέσα γι' αυτό, κι όμως το καταφέρνει με άθιες χαμηλές φωνές. Αυτό τελικά είναι εκείνο το στοιχείο που κρατάει το μέτρο και την ισορροπία και που χαρακτηρίζοντας την ποίηση του καθιερώνει τον ίδιο. Μέσα στους στίχους του επιβάλλει την παρουσία του, του ανθρώπου δηλ. που ζει αυθεντικά και ουσιαστικά χωρίς κραυγές και σχηματο-ποίηση. Η ποίηση τον δημιουργεί και αυτός ανταποδίδοντας τα ίσα δημιουργεί ποίηση. Η σχέση του με τον ποιητικό λόγο είναι σχέση οπωσδήποτε αμφιμονοσήμαντη. Όσο παίρνει απ' αυτόν, τόσο δίνει. Και δίνει τιμία και σε ίση ποιότητα μέσα από Ελληνικά που παρα την πολυχρόνη απουσία του από την Ελλάδα τα φυλάει σαν κορή οφθαλμού και τον κρα-

τούν, πιστευω, επίσης αλωδητο.

Η τεχνική απλή στη βάση της λειτουργεί οπτικά και μόνο σαν μέσο και εικονιστική παρασταση του σημειωμένου, με τρόπο όμως που δεν αποσπά την προσοχή από την ίδια την ουσία αντιθέτα μαλιστα. Ας προσεξουμε στο ποιήμα του Jazz αυτό που λέω παραπάνω : το πως δηλ. με τη βοήθεια της τεχνικής του φτάνει στο αποτέλεσμα.

πιανο

μπασο κρουστα σαξοφωνο
σαξοφωνο

πιανο κρουστα και μπασο
κοντραμπασο

κρουστα πιανο σαξοφωνο

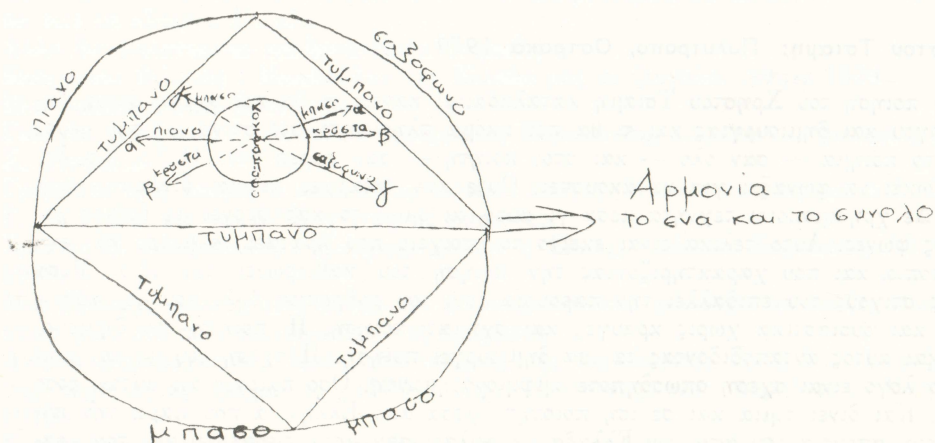
τυμπανο τυμπανο τυμπανο

πιανοσαξοφωνοτυμπανομπασοτυμπανο

Αρμονία

το ένα και το σύνολο

Πιανο : στίχος ένας — όργανο πρώτο και πρωταρχικό. Μπασο κρουστα σαξοφωνο : μπαινουν πνευστα και κρουστα και δημιουργειται η αισθηση του ηχου συνθετη. Σαξοφωνο : ένας στίχος· το όργανο τονίζεται ιδιαιτερα. Πιανο κρουστα και μπασο : η αισθηση του ηχου πιο συνθετη ακομα. Κοντραμπασο / κρουστα πιανο σαξοφωνο : η ίδια λειτουργικότητα με τους α, γ και δ, ε στίχους αντιστοιχα. Τυμπανο τυμπανο τυμπανο. Η επαναληψη τονίζει και δαραινει τον ηχο του τυμπανου. Ας προσεξουμε οτι τα διαστηματα αναμεσα στην επαναλαμβανομενη τρεις φορες λεξη τυμπανο ειναι των 2 $\diamond$ πετυχημενη προσπαθεια για να αποφευχθει η πιθανη αισθηση της μονοτονιας του ηχου του οργανου. Η επαναληψη της λεξης τυμπανο 3 φορες πετυχαινει, αντιθετα, τη στιχικη μουσικότητα. Πιανοσαξοφωνο-τυμπανομπασοτυμπανο : κρεσεντο. Αρμονια : ο στίχος με μονη τη λεξη «αρμονια» ερχεται να απαλυνει και να επεξηγησει το ηχητικο συνδυασμα. Ετσι, χωρις να ακουγονται ηχοι, υποβαλλουν εντοτοις την υπαρξη τους με μονη την τεχνικη των στίχων. Ας σημειωθει οτι οι στίχοι δ, ε, στ υποχωρουν στους α, γ, ε για να τονιστει πολυ περσοτερο η σημασια των τελευταιων. Γινεται λοιπον ευκολα νοητο οτι εδω δεν προκειται μονο για μια απλη ποιητικη δημιουργια αλλα ταυτοχρονα και για μια αμεση μουσικη αισθηση. Η σχηματικη παρασταση αυτης της συνθεσης θα μπορουσε να δοθει ως εξης :

Ο Χρ. Τσιαμής με συνδυασμούς δυνατούς, με εικόνες και λέξεις καλά ζυγιασμένες κάνει το στίχο του πυκνό αλλά συγχρονώς και αναλαφρό. Αυτό το θεωρώ στην ποιήση του γνωρίσμα χαρακτηριστικό. Τα μέσα που χρησιμοποιεί γι αυτό είναι α) το καταλλήλο κοψίμο του στίχου β) η καιρία χρήση της λέξης κλειδί που πεφτεί σαν σφυρι έτσι ώστε ο ήχος της να σηκώνει το βάρος του στίχου και γ) χρήση λέξεων που κείνται απολύτα μέσα στο στίχο (η προελευση του είναι οπωσδήποτε καλδίκη) γ.π. ...το φως ήταν μια απεραντη μαρμαρωμενη θαλασσα / ο ήχος θαμμενα ερειπια.... Στο παραδειγμα η λέξη κλειδί είναι η λέξη «ήχος» που πρώτος στο στίχο σπασει την ακινησία — «απεραντη μαρμαρωμενη θαλασσα» — για να ερθει το ξαφνιασμα του θανάτου αμέσως πιο κάτω — «θαμμενα ερειπια». Άλλου:.... Μετεωρη, στο μετωπο μου αναμεσα / και των ματιων μου το τελος / δικο μου χτισμα την δαφτιζω. Η λέξη «μετεωρη» είναι και νοηματικά και συντακτικά μετεωρη. Αυτό εννοω καλδίκη προελευση κι ακομα:... Εις εκαστος εκ των συμπολιτων / ωσαν ψαρακι μικρο πινει σταγονα / και πινει ολοκληρη θαλασσα. Σ αυτό σκριβός το σημείο, θα ελεγα, χρειαζεται προσοχη γιαντι είναι δυνατό να υπαρξει αλλοιωση στο υφος της ποιησης του Χρηστου Τσιαμη' και γιαντι αλλωστε να συνθηβαινε κατι τετοιο;

Τελος στα μερη I και IV της συλλογης η δομηση των ποιηματων είναι πιο ωριμη και προχωρημενη απ' οτι στα μερη II και III. Και ο λογος είναι ο εξης: στα I και IV υπαρχει σφαιρικη ισορροπια και έτσι αρμονια και πληροτητα συνολου γιαντι η θαρυτητα του ποιηματος σκorpιζεται σε όλους τους στίχους χωρις να δημιουργουνται κενα (επεξηγησεις, συμπληρωματα κ.λπ.). Για παραδειγμα: τωρα σκληραινω / τωρα θυθιζομαι / σαν πετρα στο νερο / που αραιωνει / ωσαν φτερο / μπλεγμενο στην ανασα / της θαρυτητας / τωρα γερνω. Ο καθε στίχος στο παραδειγμα εχει οντοτητα και ολο το ποιημα ισορροπει θαυμασια. Ας δουμε τωρα ένα ποιημα απο τα II και III: Αρχη / να δαφτισουμε τα πραγματα. / Καινουργια γλωσσα / γινεται ο κοσμος / μεσα απο το νερο / και το νερο μεσα / στις εσοχες σου / (το σωμα μου συνεχεια / στο σωμα σου δαθυς ωκεανος. / Εμιαστε ποσειδωνες.

Όλα τα προηγουμενα θαρρεις και παιζουν το δευτερευοντα ρολο του προαιμιου για να ειπωθει τελικα ο τελευταιος στίχος. Δειγμα της δουλειας του Χρ. Τσιαμη θα ηθελα να παραθεσω το ποιημα του:

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

Washington Square

Όλα ζυγιζονται στο διχτυ
πλεγμενο με σταγονες
απο βροχη, απο ιδρωτα, κι απο δακρυ
Σκεφτομαι καθισμενος στο παγκακι
οπου με φτανουν κυματα:
τε φοβερο χλιμιντρισμα αυτοκινητων
και των ανθρωπων οι ευαισθητες φωνες,
των σαξοφωνων οι στρογγυλοι ηχοι
και οι σιωπες που η νυχτα κρυδει.
Στο διχτυ είναι η ζωη μπλεγμενη
και ζει ο,τι σαλευει.

Κωστας Λογαρας

Χρηστου Λασκαρη: Ποιηματα 1960—78, Πατρα 1979

Παραδεχομαι την ανοιξη μα θρισκω, / πως ο χειμωνας είναι πιο καλος, / ο ησυ-